

Blijven schrijven

Tekst Renske Valk

Deze EXTRA besteedt aandacht aan schrijven. Niet zozeer over goed spellen of zinsbouw, ook niet over met pen en papier schrijven of achter de laptop. De taalkundige en technische elementen laten we onbesproken. De komende bladzijden gaan vooral over wat schrijven nu eigenlijk is en hoe je in de leerling de schrijver kunt losmaken. Niet omdat iedereen schrijver moet worden, maar wel omdat het voor iedere leerling nuttig is om goed te leren nadenken en om zich steeds beter te leren uitdrukken, of dat nu is via spreken of via schrijven.

Verskillende dingen helpen. Benader schrijven niet als een uniek individuele vaardigheid, waarin je in eenzaamheid wat voortploetert. Schrijven is: samen ontdekken hoe je de boodschap een beetje fatsoenlijk op papier krijgt. Schrijven is ook: jezelf serieus nemen. Hoe werkt dat bij mij, dat schrijven? Als je dat weet, dan zul je steeds vaker erop vertrouwen dat het je uiteindelijk wel zal lukken. Je moet de leerling dan wel 'een beetje uit z'n schulp krijgen' zoals Joanne van der Boom van leermiddelenontwikkelaar Blink zo mooi zegt. Want schrijven is iets anders dan opschrijven welke invloed stikstof heeft op de bodem (hoewel je ook dat netjes moet leren opschrijven). Schrijven als middel om jezelf uit te drukken lijkt veel meer op wat er in de kunstvakken gebeurt: creatie. Kun je als leerling bij reproductie nog verstopt blijven achter de leerstof, bij creatieve productie komt de persoon onvermijdelijk mee. Je laat je letterlijk kennen.

Veel leerlingen voelen blokkades als het gaat om schrijven. Heel verwonderlijk vind ik dat niet. Na de euforie van het ontdekken van het geheim van het schrift, begint een lange weg van 'fout doen': verkeerde letters getekend, fout gespeld, te korte zinnen, te lange zinnen, zo zeg je dat niet, waar is de tekstopbouw?

Dit ontmoedigingsbeleid én het gegeven dat schrijven tijd kost en helemaal niet zo gemakkelijk is, maakt schrijven bij veel leerlingen niet favoriet. Daar kun je verandering in brengen. Door even al die voorschriften te vergeten en de vrije ruimte in te duiken, door gekke opdrachten te geven ('Zet je leraar Nederlands te koop', schreef een docent), door humor terug te brengen, en door mentale en talige lenigheid te stimuleren, ga zo maar door.

Docente Ine Duijinkerke schreef het volgende:

"Deze week worden de eerste schrijf-kilometers gemaakt door een paar brugklassen. Een behoorlijk vrije opdracht waar het creatieve taalelement hoogtij viert: begin te schrijven aan een verhaal dat je ter plekke verzint, waarvan je het einde nog niet weet, in een genre dat je zelf kiest en van een lengte die je zelf bepaalt. Vrij schrijven dus, of nou ja... bijna, want als de docent om de paar minuten een woord roept dat je móet verwerken, vraagt dat behoorlijk veel creatieve

taalbruggetjes! Laat dat bouwen van bruggen maar over aan de bruggers: het verplichte woord 'vlinder' wordt een vlindermes en in een ander verhaal de naam van de hoofdpersoon. Alles kan, want taal is van elastiek en wij veren gewoon mee.

Samen op taalreis met de klas, dat is genieten tot in de puntjes van het lokaal! Dat lokaal vol geconcentreerde kinderen, die helemaal voorovergebogen en met het puntje van hun tong tussen de tanden een verhaal schrijven waarvan ze niet wisten dat ze het in zich hadden. De verbazing, de trots, de glunderogen en de verwondering die dit oplevert maakt me zo warm dat ik al net zo glunderend en met verwondering de klas in kijk. Wéér een schooljaar op reis met nieuwe leerlingen - welkom en tot ziens onderweg!" ■

Wil je ook iets kwijt over dit onderwerp of wil je reageren op een van de artikelen?

Mail dan even naar:
redactie@van12tot18.nl.